

LIKOVNA UMETNOST

9. razred

PODROČJE LIKOVNEGA OBLIKOVANJA: **KIPARSTVO**

LIKOVNA NALOGA (LIKOVNI PROBLEM): **GIBLJIVI KIPALI MOBILI**

Dragi devetošolci, pozdravljeni!

Upam, da ste dobro in da ste se prav tako dobro prilagodili tudi precej drugačnemu načinu šolskega dela.

Na naslednjih straneh najdeš snov za likovno umetnost in likovno nalogo, ki jo moraš narediti. Vem, da so pogoji dela doma drugačni kot v šoli in da vsi nimate »na zalogi« likovnega materiala. Tu je na preizkušnji tudi vaša iznajdljivost.

Prosim vas, da **materiala NE KUPUJETE**. Najdite ga doma, pobrsajte po predalih, reciklirajte ali pa ga naredite sami (navodila najdete v nadaljevanju..).

Fotografijo končanega izdelka mi pošljite na mail: krejankatja@gmail.com. Tu sem vam dosegljiva tudi za vsa vprašanja glede likovne naloge, pa tudi kar tako 😊

(Nazadnje, ko smo se videli v šoli smo se dogovorili, da mi boste poslali kakšno vašo fotografijo iz otroštva, šole, mogoče takšno, ki je nastala s telefonom med odmori 😊... za vaš časopis. Zdaj, ko ostajate doma imate zagotovo dovolj časa, da malo pobrsate po albumih, računalnikih, telefonih in mi pošljete...??)

Ne pozabite, da je fotografija izdelka dokaz da ste nalogo opravili. Samo tako lahko potrdim tudi vašo »prisotnost« pri uri. Sicer pa, verjamem v vas in v to, da nam bo skupaj uspelo dokazati da zmoremo tudi na drugačen način. Jaz sem se za vas potrudila in upam, da se boste tudi vi zame 😊.

Bodite ustvarjalni in pazite nase!

1. Navodila za delo

1. **PREBERI** SNOV in si oglej **SLIKOVNO GRADIVO**
2. Povzetek snovi si **zapiši** v zvezek
3. **Napravi LIKOVNO NALOGO**
4. Fotografijo končanega izdelka mi **pošlji po mailu do**

6. aprila

GIBLJIVI KIPI ALI MOBILI

Najprej ponoviva snov o kiparstvu:

KIP= SKULPTURA=PLASTIKA

Kiparska dela delimo na: PROSTOSTOJEČE KIPE (3D) IN RELIEF (2D).

VRSTE KIPOV

1. PROSTOSTOJEČI ali OBHOODNI KIP

David je mojstrovina renesančnega kiparstva, ki jo je med letoma 1501 in 1504 ustvaril italijanski umetnik Michelangelo. David je 5,17 m visok marmornat kip stoječega golega moškega. Kip predstavlja bibličnega junaka Davida, priljubljenega predmeta v umetnosti v Firencah.

2. RELIEF

Za kiparstvo obstajata tudi poimenovanji plastika in skulptura. Obhodna plastika je prostostoječi kip, ki ga lahko obhodimo, si ga ogledamo z vseh strani. Relief pa je kiparska oblika, ki je zanimiva le s sprednje strani, saj je vezana na ploskev.

Glede na upodobljen motiv, skulpture delimo na:

PREDMETNI IN NEPREDMETNI KIP

Kadar kip predstavlja podobo resničnega sveta, kot so to figure, predmeti, rastlinske oblike ..., je to **predmetni kip**.

Nepredmetni kip pa je upodobitev podob iz umetnikovega notranjega sveta, te oblike ne posnemajo vidne resničnosti sveta.

Pavel Althamer, Benečani, 2013, umetniška instalacija

Nevčan Nemec, Kiperje II, 1981, marmor

Predmetni kipi, ki upodabljajo ljudi so FIGURE. Figure delimo na: TOGE in RAZGUBANE.

Nepredmetnemu kiparstvu pravimo tudi **ABSTRAKTNO KIPARSTVO**.

Oglej si fotografije kipov in poskusi ugotoviti, kaj predstavljajo?

Donald Buglass, Forma viva 2013 v Kostanjevici na Krki
James P. Nestor, Forma viva 2000 v Kostanjevici na Krki

SLIKA 1: Donald Buglass, *Ladja*, 2013, *Forma viva* Kostanjevica na Krki

Ustvaril je eliptično, podolgovato in narobe obrnjeno silhueto barke, konstruirano iz lesenih kolotov, ki med sabo, zgolj s pomočjo fizikalnih zakonitosti, podpirajo drug drugega. Ideja umetnika temelji na tradiciji gradnje iglujev. Umetniško delo nosi v sebi idejo nomadstva in bivanja, tesno povezanega z naravo.

SLIKA 2: James P. Nestor, *Koliščarji*, 2000, *Forma viva* Kostanjevica na Krki

Nestorjeva kiparska kompozicija v Kostanjevici na Krki se nanaša na kulturo koliščarjev. Oblikovana je iz železnih palic in kosov lesa, kar daje sami kompoziciji posebno zračnost in lahkotnost.

ABSTRAKTNI KIPI predstavljajo predmete ali stvari, ki **ne posnemajo oblik resničnega sveta**.

Ne predstavljajo predmetnega sveta, predstavljajo pa likovne odnose. S temi odnosi umetniki izražajo svoja najgloblja čustva.

Poenostavljanje imenujemo s tujko **abstrahiranje**.

(abstrahere (lat.) = vzeti stran)

Abstraktno kiparstvo je na videz **svobodno in neformalno**. Abstraktni kipi puščajo **gledalcu več prostora za njegov osebni pogled**.

David Smith, Cubi VI, 1963, nerjaveče jeklo, Izraelski muzej v Jeruzalemu

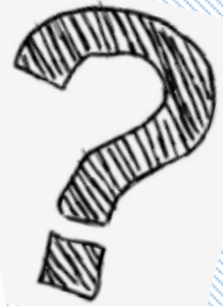
Za oblikovanje kipov so se v 20. stoletju pojavili novi **materiali**, različni načini obdelave kipa in usmerjenost k abstrakciji. Materiali, iz katerih oblikujejo abstraktni kiparji, so kamen, bron, jeklo, les, umetne mase, aluminij, tkanine, vrvi, naravni materiali ...

Abstraktni kiparji se ukvarjajo z nepredmetno umetnostjo. V svojih delih raziskujejo organizacijo oblik in likov ter odnose med njimi. Raziskujejo tako imenovano **formo**. Formo umetnik uporabi, da v njej izrazi neko duhovno vsebino.

KAJ PA SO

MOBILNI KIPJI

ali mobili

<https://www.youtube.com/watch?v=VC1U-9VhNGo>

video

mobil - gibljiv

kinesis (starogrška beseda) - gibanje

Kiparski prostor postane zanimivejši, če se kipi v njem gibljejo, nihajo, obračajo ali kako drugače premikajo. Kipe, katerih deli se gibljejo oz. premikajo, imenujemo gibljivi kipi ali **mobili**. Za mobil se uporablja tudi izraz **kinetična skulptura**, ker se smer kiparske umetnosti, ki je opredeljena z gibanjem, imenuje kinetična umetnost.

Že v tridesetih letih preteklega stoletja so nekateri umetniki (konstruktivisti) uporabili pridobitve tehnike in znanosti za svoje gibljive kipe, sama kinetična umetnost pa se je izoblikovala po letu 1950.

Mobile srečujemo tudi kot predmete v vsakdanjem življenju:

- mobili nad otroško posteljico, namenjeni zabavi dojenčkov; dojenčki se zamotijo, ko opazujejo premikajoče se oblike, ki visijo na vrvicah,
- mobili kot decembrska ali druga dekoracija za oblikovanje notranjega ali zunanjega prostora.

Že leta 1927 je **Alexander Calder**, najbolj znan ustvarjalec mobilov,

opozoril na možnost gibajočih se kipov. Njegovi prvi gibajoči se kipi

so bili pravzaprav mehanske igračke, s katerimi je v mali cirkuški

areni uprizarjal predstave za svoje prijatelje.

Alexander Calder, kinetična skulptura

<https://www.youtube.com/watch?v=A5J6QbnUHE>

video

Mobili so torej **giblivi kipi**, ki se premikajo, nihajo, valovijo ali se kako drugače gibljejo in se s tem stalno spreminjajo.

Običajno so sestavljeni **iz lahkih materialov**, njihovi deli pa so na različne načine povezani med seboj.

Umetnine učinkujejo zračno in lahkotno. Lahko visijo v zraku, lahko pa so na posebnih podstavkih, ki jim omogočajo premikanje. Kakorkoli, njihovo ravnovesje ni trdno, nekatere že najmanjši sunek zraka spravi v gibanje. Prostor, ki ga zavzema mobil med gibanjem, se spreminja, in ko ga opazujemo, ga vsak trenutek vidimo nekoliko drugače.

Mobili delujejo lahkotno in v prostor posegajo dinamično. Premikajo se lahko mehansko, s pomočjo elektrike, s pomočjo naravnih pojavov (vetra, zraka, valov, rečnega toka, svetlobe, zvoka ...) in z dotikanjem.

Anthony Howe, Rooster Rings 2001

razmisli...

Kje v tvoji bližini bi si lahko ogledal kakšno kinetično skulpturo????

ODGOVOR NAJDEŠ NA SPLETNI STRANI: <https://fvr.si/spletni-vodic.html>

LIKOVNA NALOGA

Izdelaj MOBILNI KIP poljubne velikosti in iz poljubnega materiala.

Likovni motiv: abstrakcija

Ves material, ki ga potrebuješ najdi doma!

- Lahko uporabiš naravni material ali pa odpadno embalažo...
- Lahko si pripraviš testo in dele kipa oblikuješ kot iz gline...
- Lahko si pripraviš papirno kašo...
- Lahko kakšen predmet prirediš in iz njega izdeláš mobil?

Nekaj nasvetov za lažji začetek:

- Najprej poišči material iz katerega boš izdelal mobil
- Razmišljaj o gibanju kipa... Boš morda potreboval podstavek na katerem bo kip stal?? Ali bo visel iz stropa/stene?
- Naredi načrt in skico. Razmisli o načinu spajanja materialov...
- Ne pozabi na estetskost in dovršenost likovnega izdelka...

Razmisli tudi o **barvi kipa**....

Kako boš dosegel, da bo končan izdelek izgledal enotno in estetsko?

- Če boš izdeloval iz plastike, kartonske embalaže ali drugih materialov na katere se barva ne prime moraš tak izdelek najprej KAŠIRATI (premazati z lepilom (Mekol ali druga lepila za les) in koščki papirja prepojenega z lepilom). Ko se kaširan izdelek posuši, ga zlahka pobarvaš z barvo.

NIMAŠ LEPILA???

Pripraviš ga po naslednjem receptu:

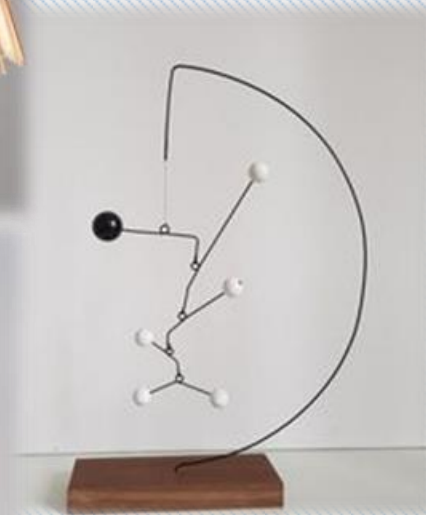
1 skodelica moka

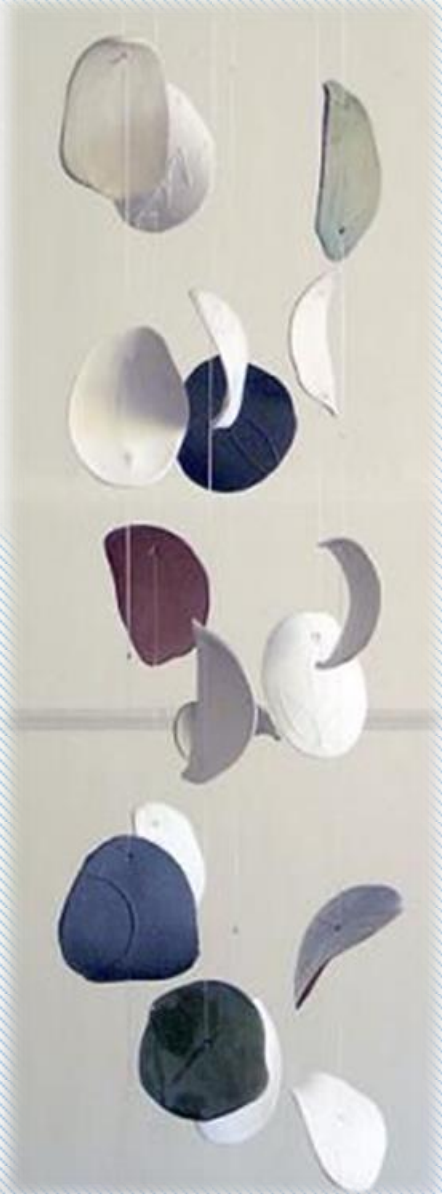
voda

malo slakovja

nekaj kapljic kisa

Še nekaj idej za lažji začetek:

CLAY & COPPER
MOBILE

Imejte se lepo in ostanite zdravi!

Katja Krejan